

UvA-DARE (Digital Academic Repository)

Peter Struyckens "Blauwe Golven"

De dreigende sloop van een uniek werk

Stigter, S.

Publication date

2020

Document Version

Final published version

Published in

kM : vakinformatie voor beeldende kunstenaars en restauratoren

License

CC BY-NC-SA

[Link to publication](#)

Citation for published version (APA):

Stigter, S. (2020). Peter Struyckens "Blauwe Golven": De dreigende sloop van een uniek werk. *kM : vakinformatie voor beeldende kunstenaars en restauratoren*, 116, 26-27.

General rights

It is not permitted to download or to forward/distribute the text or part of it without the consent of the author(s) and/or copyright holder(s), other than for strictly personal, individual use, unless the work is under an open content license (like Creative Commons).

Disclaimer/Complaints regulations

If you believe that digital publication of certain material infringes any of your rights or (privacy) interests, please let the Library know, stating your reasons. In case of a legitimate complaint, the Library will make the material inaccessible and/or remove it from the website. Please Ask the Library: <https://uba.uva.nl/en/contact>, or a letter to: Library of the University of Amsterdam, Secretariat, P.O. Box 19185, 1000 GD Amsterdam, The Netherlands. You will be contacted as soon as possible.

SANNEKE STIGTER Het omgevingskunstwerk Blauwe Golven onder de verkeersafwikkeling van de Nelson Mandelabrug in Arnhem werd met sloop bedreigd. De kunstenaar, Peter Struycken, was hier aanvankelijk niet van op de hoogte. Cultuurminnend Nederland kwam in actie. Weet de Gemeente Arnhem wel wat ze in huis heeft?

Peter Struyckens Blauwe Golven

Begin 2017 bracht een petitie op initiatief van historicus Peter Nijenhuis (1957-2020) tegen de dreigende sloop van Peter Struyckens Blauwe Golven (1972-1979) in Arnhem 2.104 ondertekeningen bijeen van onder meer (oud) bewoners van Arnhem, architecten, museumdirecteuren en kunstenaars. Eén van hen, Jan van IJzendoorn, benadrukte het belang van het werk voor de identiteit van Arnhem treffend: 'Het is net zoiets als de Eiffeltoren voor Parijs.'¹

ARNHEMSE SCHOOL

Het als parkeerterrein ontworpen omgevingskunstwerk is een van de weinige overblijfselen van de Arnhemse School, een beweging waarin kunst in de openbare ruimte als onderdeel van een totaalconcept werd gezien, passend in de omgeving.² In de praktijk betekent dit dat elementen van de Blauwe Golven naast het terrein onder de fly-overs aan het begin/einde van de brug doorlopen langs de Rijnsoever in een ritmisch vormgegeven kade.

UNIEK KUNSTWERK

Het belang van deze 'landmark' voor Arnhem wordt breed onderschreven. Rijksbouwmeester Floris Alkemade schreef de gemeente een brief over het vooruitstrevende karakter van het werk.³ Velen werkten belangeloos mee aan het initiatief Behoud de Blauwe Golven Arnhem onder leiding van Nijenhuis. Kunsthistoricus Carel Blotkamp, directeur van Museum Boijmans Van Beuningen Sjarel Ex, architectuurhistoricus Bernhard Colenbrander en adviseur beeldende kunst Rijksbouwmeester Gijs Frieling toonden allen met expertise aan welk een uniek kunstwerk de gemeente Arnhem in huis had tijdens een informatieve bijeenkomst Behoud Blauwe Golven: waardevol voor Arnhem, belangrijk voor Nederland.⁴ De gemeente Arnhem zelf was de grote afwezige. Een schoonmaakactie volgde dezelfde middag om aan te tonen dat het werk helemaal niet in slechte staat verkeert (zie afb. 1). De gemeente had het verwaarloosd, wat met deze actie letterlijk pijnlijk zichtbaar werd. Onder toezien van de kunstenaar werd met overtuiging en plezier gewerkt om aandacht voor het behoud van het werk te vragen (zie afb. 2).⁵ Alle inzet heeft bijgedragen aan een zorgvuldiger omgang met het kunstwerk en het herzien van de plannen.

WEZENLIJKE AANTASTING

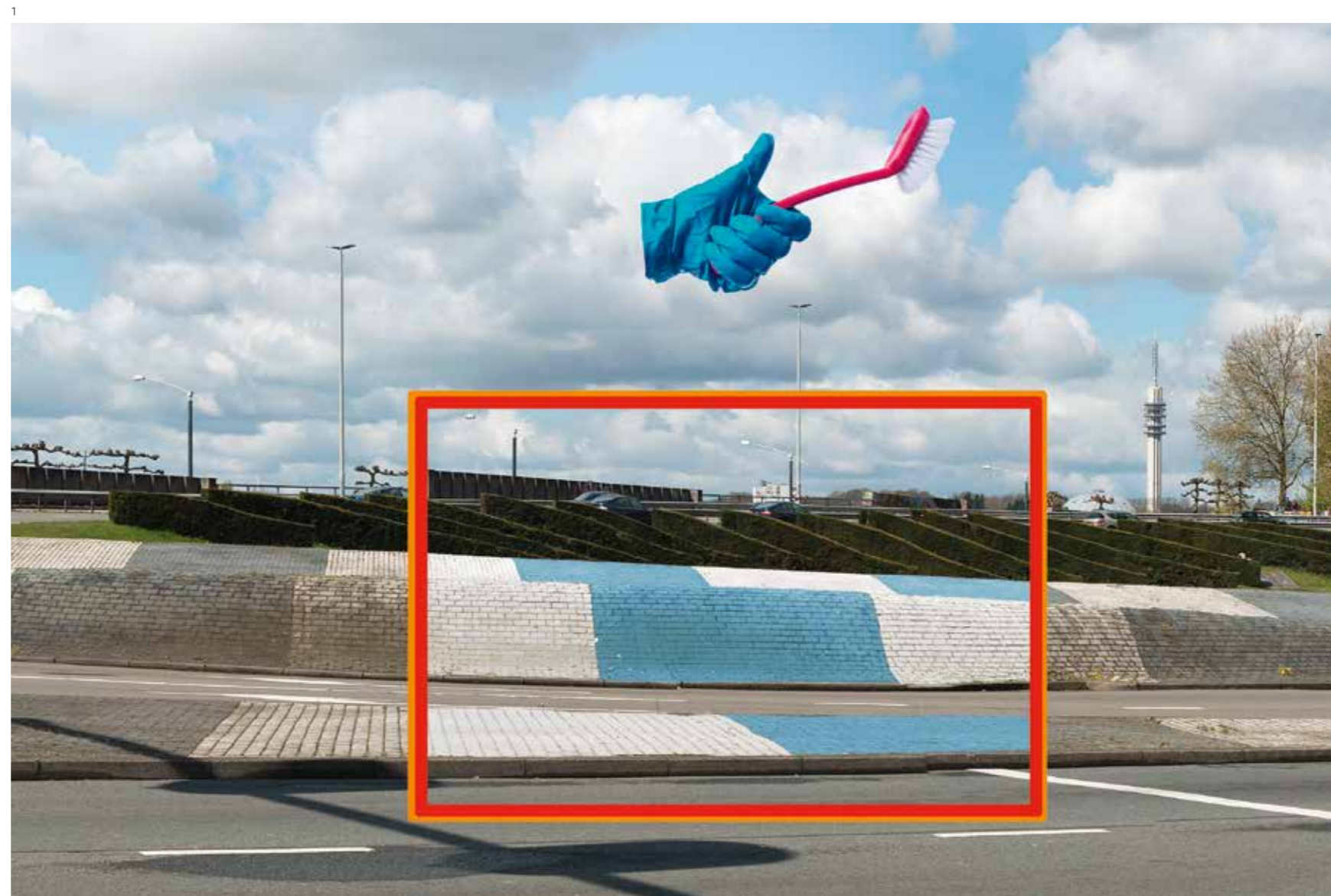
Op 17 april 2019 nam de Arnhemse gemeenteraad een motie aan, Op naar een uitvoeringsplan Blauwe Golven. Daarin staat: 'Bij de uitvoering wordt wat betreft ontwerp en vormgeving gestreefd naar een constructieve samenwerking met ontwerper Peter Struycken.'⁶ Helaas loopt dit in de praktijk toch anders. Struycken: 'Ik heb in de huidige plan ontwikkeling, de renovatie en de uitbreiding/aanpassing geen stem. Wel zou ik regelmatig door de wethouder worden geïnformeerd over de gang van zaken, maar dat is niet gebeurd.'⁷ Er is opdracht gegeven aan landschapsbureau Veenbosch en Bosch voor een ontwerp. Struycken is inmiddels op de hoogte. 'Zij hebben een alleszins acceptabel plan ingeleverd waar ik gelukkig, via een achterdeur, toch mijn bemoeienis mee kon hebben. De belangrijkste beslissing is de verbreding van de blauwe banen naar parkeerterruimte voor twee auto's, en de witte baan voor één auto.'⁸ Dit ondervangt de functie van de huidige oranje belijning dwars over het kunstwerk om meer auto's kwijt te kunnen, maar is 'een wezenlijke aantasting van mijn werk', stelt Struycken.⁹ De herziening van de baanbreedte is een oplossing waar Struycken tevreden mee is. 'Vanaf de begane grond gezien, richting golven, verwacht ik, door alle optische verschuivingen die het beeld bepalen, geen grote verandering van beeldindruk. Het groter aandeel blauw zal wel opvallend zijn.'¹⁰ Het laatste woord is er nog niet over gezegd, en de toekomst zal uitwijzen hoe de Blauwe Gol-

Het is net zoiets als de Eiffeltoren voor Parijs.

2

ven, zoals het gebied ook geografisch heet, zullen voortbestaan. Wanneer de gemeente Arnhem de kunstenaar bij de nieuwe plannen zou betrekken, helpt dit om *Blauwe Golven* te behouden in een vorm die hij als zijn werk erkent. ●

Noten

- 1 Jan van IJzendoorn, Omroep Gelderland op YouTube, 1 maart 2017, www.youtube.be/skTWLw-brJpY, geraadpleegd 5 oktober 2020.
- 2 Een goede indruk van de Blauwe Golven geeft de panoramafoto door Carel Struycken, www.360cities.net/nl/image/blue-waves-outdoor-parking-project-at-the-mandela-bridge-on-the-rhine-netherlands#170.20.0.00.68.5, geraadpleegd 2 november 2020.
- 3 Gepubliceerd op 4 juli 2017, www.behoudblauwegolvenarnhem.blogspot.com/2017/07/rijksbouwmeester-floris-alkemade-aan.html, geraadpleegd 2 november 2020.
- 4 De uitgesproken teksten van Carel Blotkamp en Sjarel Ex zijn gepubliceerd op 28 september 2017, www.behoudblauwegolvenarnhem.blogspot.com/2017/09/, geraadpleegd 2 november 2020.
- 5 Voor een indruk zie interview met Peter Struycken door Zoe Bedford, Marieke Kruijthof, Jamilla Peeters en Julia Wagner, www.digitwithraven.com/single-post/Help-Save-Peter-Struyckens-Blue-Waves, geraadpleegd 2 november 2020.
- 6 Gepubliceerd op 25 april 2019, www.behoudblauwegolvenarnhem.blogspot.com/, geraad-

- pleegd 2 november 2020.
- 7 Peter Struycken, persoonlijke e-mail, 28-9-2020.
- 8 Peter Struycken, persoonlijke e-mail, 28-9-2020.
- 9 Peter Struycken, tekst verschaft als hand-out voor ronde tafelbijeenkomst Arnhem 28 oktober 2020, online bij stukken geplaatst: www.arnhemshart.nl/dossier-co/documenten/raadsvoorstel-blauwe-golven-01-2020/2020, geraadpleegd 2-11-2020.
- 10 Peter Struycken, persoonlijke e-mail, 7-10-2020.

Foto's

- 1 Aankondiging schoonmaakactie Blauwe Golven (foto en ontwerp: Marjon Gemmeke).
- 2 Studenten Conservation and Restoration of Cultural Heritage aan de Universiteit van Amsterdam interviewen Peter Struycken (foto: Sanneke Stigter).